

ערבות

הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגַלְת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

גירסת הגמ' ע"פ רש"י:

נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד?

**מלמד שענש על הנסתרות משעברו ישראל את הירדן
דברי רבי יהודה**

פי' הגמ' ע"פ רש"י

הה"א: שלא יענשו על הנסתרות לעולם אלא

שהיה לו לנקוד את הנקודה הזאת על לה' אלהינו –

ללמד שלא עד עולם הן לה' אלהינו

הַנְּסַתְרַת (לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ) וְהַנְּגַלְת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

משעברו את הירדן

הַנְּסַתְרַת וְהַנְּגַלְת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם

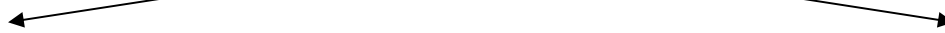
לפני שעברו את הירדן

הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלְת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

אבל לאו אורח ארעא לנקוד את השם

לָנוּ וּלְבָנֵינוּ ע = לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ (11 אותיות)

ונקוד על לנו ולבנינו לומר שאין כאן מקומו ממש אלא למעלה מן הנגלות

משעברו את הירדן

הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם

לפני שעברו את הירדן

הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלְת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

ונקודה דעי"ן שבעד לחלק באתה,

דלא תימא מעולם ועד עולם,

אלא מעתה מתחלת מדה זו ותנהוג עד עולם

ומיהו אי הוה כתיב ליה הכי –

הוה משמע דאף קודם שעברו את הירדן נמי,

להכי פלגינהו ונקד, לומר: דלכאן ולכאן הוא נדרש

ערבות

גירסת הגמ' ע"פ רש"י:

אמר ליה רבי נחמיה: וכי ענש על הנסתרות לעולם?
 והלא כבר נאמר עד עולם.
 אלא כשם שלא ענש על הנסתרות –
 כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן

משעברו את הירדן

הַנְּסֻתְרֹת לִיקָק אֱלֹהֵינוּ עַד־עוֹלָם, וְהַנְּגַלֹּת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

אפטורא דנסתרות קאי לאשמועינן דעד עולם תנהוג מדה זו,
 דלא תימא משיעברו את הירדן ויקבלו עליהם ערבות יענשו זה על זה,
 למה לי דכתביה
 אי משום חיובא דנגלות – פשיטא
 דעונש הנוהג עכשיו ינהוג לעולם, דלמה יפסוק?

לפני שעברו את הירדן

הַנְּסֻתְרֹת לִיקָק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגַלֹּת

הנקודה לימדתך דהאי דכתיב הנגלות לנו ולבנינו –
 לאו עד הנה נהגה מדה זו, אלא מכאן ואילך, דכל נקודה למעט,
 דכך לא ענש את אחרים על עונשין שבגלוי עד שעברו את הירדן

ערבות

הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלַת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם לְעֵשׂוֹת אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

גירסת הגמ' ע"פ ר"ת:

נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד?

מלמד שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן

דברי רבי יהודה

פי' הגמ' ע"פ ר"ת

הה"א: שיענשו על הנגלות והנסתרות לעולם

והנסתרות לה' אלהינו לאו היינו פשטיה דקרא דאין לך עונש בדבר

אלא כלומר הנסתרות שאין מכיר בהן אלא השם

והנגלות שניהם לנו ולבנינו ליענש עליהם

הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלַת, לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם

אבל נקוד על לנו ולבנינו למימר שאין גזירת מדה זו נוהגת לעולם

אלא משיעברו את הירדן ולא קודם

משעברו את הירדן (שניהם לנו ולבנינו)
הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלַת, לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

לפני שעברו את הירדן (שניהם רק לה')
הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלַת

היה נקוד על כל עד או לא היה נקוד על עד כלל

ה"א דבין נסתרות ובין נגלות כך דינם

לכך ניקד עי"ן שבעד חצי התיבה

לומר לך חציין לעולם וחציין משעברו

ומסתברא דנסתרות משעברו ונגלות לעולם

חציין משעברו

עַד-עוֹלָם

חציין לעולם

משעברו את הירדן (גם הנסתרות לנו)
הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלַת, לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

לפני שעברו את הירדן (הנגלות לנו)
הַנְּסַתְרַת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלַת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

ערבות

גירסת הגמ' ע"פ ר"ת:

אמר ליה רבי נחמיה: וכי ענש על הנסתרות לעולם?
 והלא כבר נאמר עד עולם.
 אלא כשם שלא ענש על הנסתרות –
 כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן

פי' הגמ' ע"פ ר"ת

אמר ליה רבי נחמיה וכי ענש על הנסתרות והלא כבר נאמר עד עולם
 ואי קאי עד עולם אנסתרות ע"כ יש להשוותן דבאותו ענין דקאי אנגלות קאי אנסתרות
 דמסתמא קאי בשוה אם איתא דקאי אתרוייהו
 אלא ודאי לא קאי אנסתרות כלל שזו היא הסברא דלא מיענשי אחריני עלייהו לעולם
 ולא כתיב נסתרות אלא להקיש להו נגלות
 דכשם שלא ענש על הנסתרות קודם שעברו שזהו הסברא כך לא ענש על הנגלות

משעברו את הירדן (הנגלות לנו ולבנינו)
 הַנְּסַתְּרִית לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלְתִּית לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

לפני שעברו את הירדן (שניהם רק לה')
 הַנְּסַתְּרִית לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלְתִּית

ולהכי אתיא היקש ונקודה דאי לאו נקודה
 ה"א דאהני היקש דלא מיענשי עונשא רבא אבל זוטא מיענשי לפי שהיה להם למחות

קמ"ל נקודה דלא מיענשי כלל

משעברו את הירדן (עונש רבא על הנגלות)
 הַנְּסַתְּרִית לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלְתִּית לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

לפני שעברו את הירדן (עונש זוטא על הנגלות)
 הַנְּסַתְּרִית לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלְתִּית

ולפי' נקודה דעי"ן לא יתישב לר' נחמיה

↓
 עַד-עוֹלָם?